Adviescommissie JMG
Jeugd-, Maatschappelijke opvang- & Gehandicaptenbeleid

College van burgemeester en wethouders
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Betreft: advies JMG over ‘Evaluatie voortgang toegankelijkheid openbare ruimte 2019-2021’

Nijmegen 22 juli 2022

Geacht college,

We spreken onze waardering uit voor de wijze waarop deze evaluatie tot stand is gekomen, namelijk in samenspraak met een werkgroep van ervaringsdeskundigen op basis van vijf intensieve sessies. Waardering ook voor het feit dat alle kwesties, die in deze sessies zijn aangeroerd, óók de netelige kwesties, een plek in de evaluatie hebben gekregen.

Wij vinden het van belang dat zo veel mogelijk mensen, met of zonder beperking, evaluaties en/of beleidsplannen moeten kunnen lezen en vragen u daarop toe te zien.

Langzaam maar zeker
Wij onderschrijven de strategie van de gemeente: “Kernstrategie van ons beleid is om ieder project in de openbare ruimte meteen goed vorm te geven volgens de uitvoeringsnormen van het Handboek Nijmegen Toegankelijk. (…) We verwachten dat onze stad op die manier vanzelf steeds beter toegankelijk wordt.”
We lezen dat dit proces in de vorige evaluatie nog wankel was, maar nu stevig is ingebed in de gemeentelijke organisatie. “We hebben toegankelijkheid expliciet moeten borgen in de werkprocessen.”
Desondanks blijft het een complexe opgave, die om veel communicatie en geduld vraagt en waarbij soms compromissen moeten worden gesloten. Die complexiteit van optimale toegankelijkheid wordt geïllustreerd door de foto-beoordeling toegankelijkheid in bijlage 1.

Integreer principe ‘design for all’
Goed dat in paragraaf 2.1 over de hoofdlooproutes de term ‘design for all’ wordt geïntroduceerd, want het structureel toepassen van dit principe is waar we naartoe willen. “We moeten streven naar comfortabele looproutes voor *iedereen*, oftewel uitgaan van een design for all. (…) Een heldere, ruime en vlakke omgeving betekent niet alleen voor

slechtzienden en rolstoelen een toegankelijker omgeving, maar geeft iedereen een mooie, fijne en gastvrije stad."

Stop met toevoegen shared space (*)
De werkgroep van ervaringsdeskundigen heeft zich ondubbelzinnig uitgesproken tegen het toevoegen van nieuwe shared space aan de stad, omdat die op gespannen voet staat met inclusie. Mensen met visuele, auditieve, motorische en verstandelijke beperkingen ondervinden hiervan ernstige hinder. Er moet juist gekeken worden naar hoe voetgangers, fietsers en ander verkeer zo goed mogelijk van elkaar gescheiden kunnen worden. We missen deze aanbeveling in de lijst van aanbevelingen op pagina 19.

Breder kijken naar toegankelijkheidsbeleid
Het is een goede zaak dat in deze evaluatie breder is gekeken dan naar "de straten en stoepen". In hoofdstuk 6 wordt feitelijk niet het handboek geëvalueerd, maar het Nijmeegs toegankelijkheidsbeleid.

De werkgroep van ervaringsdeskundigen dringt aan op het toepassen van de Integrale Toegankelijkheids Standaard (ITS) en NEN-normering als meest actuele regelgeving. Er moet niet twee jaar worden gewacht om de precieze gevolgen hiervan te onderzoeken (p. 16); dit moet voortvarend worden opgepakt. Mogelijk biedt het extra budget uit het college-akkoord voor het Actieprogramma Inclusie mogelijkheden om deze uitkomst te versnellen.

De werkgroep hecht ook veel waarde aan het eerder betrekken van ervaringsdeskundigen en deskundigen bij grote projecten, zoals het station en de voetgangersbrug over de Waal. Over dit laatste project staat in de evaluatie: "Er wordt in het debat over het bruggetje steeds verwezen naar het handboek, bijna als 'panacee', maar dat leidt helaas niet tot een snelle oplossing. Het handboek is gericht op het "hoe" van nieuwe inrichting door middel van strikte normen en vingerwijzigingen voor vormgeving. Het heeft minder betrekking op het "wat" en "wanneer". Dat moeten we zelf steeds weer bepalen. Het beleid voldoet prima voor de transitie van de bestaande stad naar toegankelijkheid, maar dat roept soms ook "principiële" vragen op. Die vragen moeten we dan samen beantwoorden." Dat betekent dus ook het tijdig in gesprek gaan met ervaringsdeskundigen en, waar de gemeente die kennis niet in huis heeft, met externe deskundigen. Voor de ontwikkelingen rond het stationsgebied is hiermee nu een start gemaakt.

Ten aanzien van de gebouwde omgeving onderstrepen wij het belang om opnieuw een stimuleringsfonds toegankelijkheid in te stellen voor de toegankelijkheid van openbare gebouwen. In het verleden zijn met een relatief bescheiden budget in tien jaar tijd 70 gebouwen met een publieksfunctie toegankelijk gemaakt. Dat past in de strategie om de stad langzaam maar zeker steeds toegankelijker te maken.

Advies

Wij adviseren uw college de aanbevelingen uit de evaluatie over te nemen en daaraan toe te voegen:

- te stoppen met het creëren van shared space en waar deze reeds bestaat zoveel mogelijk terug te dringen;
- geld vrij te maken om voortvarend onderzoek te doen naar de impact van de meest actuele regelgeving (ITS, NEN-normen)

- een begroting en bij voorkeur een budget aan alle aanbevelingen te koppelen
- in het Actieprogramma Inclusie te zorgen voor een goede integratie van openbare ruimte met de gebouwde omgeving, verkeersveiligheid, wonen, mobiliteit etc.

Vriendelijke groeten,

Sandra de Vries
voorzitter adviescommissie JMG

Frank Eliëns
Secretaris adviescommissie JMG, M010
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen
f.eliens@nijmegen.nl

(*) “Onder ‘shared space’ verstaan we het vermengen van vervoersstromen in dezelfde fysieke ruimte zonder verkeersregels. Dit impliceert dus dat voetgangers met andere verkeersdeelnemers “in het wild” door elkaar bewegen. De veronderstelling is dat wanneer verschillende verkeersstromen in dezelfde ruimte gemengd worden, de verschillende verkeersdeelnemers van nature een lagere snelheid zullen aanhouden, beter opletten en meer rekening houden met elkaar. In steden kan de ruimte daardoor efficiënter gebruikt worden.”